

**MECANISME DE ADAPTARE
ȘI ASPECTE ALE MEDIULUI
PENITENCIAR**

NOTĂ BIOGRAFICĂ

Licențiat în psihologie și absolvent al programului masteral de Psihologie Medico-Legală și Criminalistică, Evaluare și Intervenție în devianța comportamentală, student al Facultății de Drept „Simion Bărnuțiu”, din Sibiu și Doctorand al Școlii Doctorale din Timișoara, Costin Crînguș este în prezent și Asistent Universitar al Facultății de Științe Socio-Umane, Departamentul de Psihologie.

A activat și ca psiholog la un cabinet privat de psihologie din Sibiu, începând cu anul III de licență. Deține patru atestate de liberă practică pe domeniile Psihologia Muncii și Organizațională, Psihologia Transporturilor, Psihologie Clinică și Psihologie aplicată în domeniul securității naționale și are în prezent peste 7000 de testări psihologice în aceste domenii.

De asemenea, a efectuat un stagiu de practică în domeniul Psihologiei Organizaționale la o firmă multinațională din Sibiu și un stagiu de practică la un penitenciar din România.

COSTIN CRÎNGUȘ

**MECANISME DE ADAPTARE
ȘI ASPECTE ALE MEDIULUI
PENITENCIAR**

EDITURA UNIVERSITARĂ
București, 2017

Colecția PSIHLOGIE

Redactor: Gheorghe Iovan

Tehnoredactor: Ameluța Vișan

Coperta: Monica Balaban

Editură recunoscută de Consiliul Național al Cercetării Științifice (C.N.C.S.) și inclusă de Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare (C.N.A.T.D.C.U.) în categoria editurilor de prestigiu recunoscut.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CRÎNGUȘ, COSTIN

Mecanisme de adaptare și aspecte ale mediului penitenciar /

Costin Crînguș. - București : Editura Universitară, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-28-0698-9

34

DOI: (Digital Object Identifier): 10.5682/9786062806989

© Toate drepturile asupra acestei lucrări sunt rezervate, nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul Editurii Universitare

Copyright © 2017

Editura Universitară

Editor: Vasile Muscalu

B-dul. N. Bălcescu nr. 27-33, Sector 1, București

Tel.: 021 – 315.32.47 / 319.67.27

www.editurauniversitara.ro

e-mail: redactia@editurauniversitara.ro

Distribuție: tel.: 021-315.32.47 / 319.67.27 / 0744 EDITOR / 07217 CARTE

comenzi@editurauniversitara.ro

O.P. 15, C.P. 35, București

www.editurauniversitara.ro

CUPRINS

Cuprins.....	5
Prefață.....	13
Capitolul 1. Delimitarea câmpului cercetării	21
Capitolul 2. Considerații și aspecte teoretice - <i>actualitatea în știință</i>	27
Capitolul 3. Tipologiile infractorului	37
3.1. Infractorul agresiv sau violent	38
3.2. Infractorul achizitiv	38
3.3. Infractorul caracterial	39
3.4. Infractorul sexual.....	39
3.5. Infractorul ocazional.....	40
3.6. Infractorul profesional	41
3.7. Infractorul recidivist	43
3.8. Infractorul ideologic	43
3.9. Infractorul debil mintal	44
3.10. Infractorul alienat	44
3.11. Infracțiunile gulerelor albe	45

Capitolul 4. Teoriile infracționalității	49
4.1. Teoriile psiho-biologice	50
4.1.1. Teoria anormalităților biologice.....	50
4.1.2. Teoria bio-tipologică.....	52
4.1.3. Teoria genetică.....	54
4.1.4. Teoria inadaptării bio-psihiice	55
4.1.5. Teoria constituției criminale	55
4.2. Teoriile psiho-sociale.....	56
4.2.1. Teoriile asocierilor diferențiale	56
4.2.2. Teoria conflictelor de culturi.....	57
4.2.3. Teoria anomiei	58
4.2.4. Teoria interacționismului social.....	58
4.3. Teoriile psiho-morale.....	59
4.3.1. Teoria analitică.....	59
4.3.2. Teoria criminalului nevrotic.....	60
4.3.3. Teoria instinctelor	60
4.3.4. Teoria personalității criminale	61
Capitolul 5. O perspectivă asupra fenomenului de infracționalitate	63
Capitolul 6. Modalitățile de coping.....	69
Capitolul 7. Penitenciarul, mediu patologic?	73
Capitolul 8. Metodologia cercetării - <i>STUDIU DE CAZ</i>	81
8.1. Date anamnestice și penale	85

8.2. Chestionarele DSQ-60 și COPE.	90
Prezentare și Descriere. Chestionare folosite	90
8.3. Rezultate și Interpretare	98
8.4. Probleme întâmpinate pe durata aplicării chestionarelor	119
Capitolul 9. Religia și subcultura închisorilor.....	121
Capitolul 10. Religia în închisoare.....	129
Capitolul 11. Posibilă alternativă a mediului penitenciar – studiu utopic.....	137
11.1. Istoric Centre de Detenție	137
11.2. Organizarea teritorială a demersului de restructurare a sistemului judiciar juvenile.....	139
11.3. Instanțele teritoriale și Instanța Supremă	141
11.4. Ofițerii Corecționali.....	146
11.5. Copiii trimiși Caselor Corecționale	147
11.6. Concluzii.....	149
Capitolul 12. Fundamentarea unor cercetări viitoare	151
Capitolul 13. Concluzii și Implicații	163
Bibliografie	169
Anexe.....	185

Listă tabele

Nr.	Nume	Pagină
1	<i>Efectivul total de deținuți din penitenciarele din România</i>	76
2	<i>Pedepse închisoare</i>	77
3	<i>Internări în centre de detenție</i>	77
4	<i>Internare în centre educative</i>	78
5	<i>Mecanisme de apărare și itemii corespunzători</i>	99
6	<i>Rezultate obținute</i>	108
7	<i>Mecanisme de coping și itemii corespunzători</i>	112
8	<i>Rezultate obținute</i>	117
9	<i>Moduri de a fi independent sau interdependent în diferite domenii ale funcționării</i>	153
10	<i>Măsurarea motivației, a copingului și autoeficacității din cadrul studiului</i>	158

Listă grafice

Nr.	Nume	Pagină
1	<i>Repartizarea conceptelor</i>	33
2	<i>Reprezentarea mecanismelor de adaptare</i>	110
3	<i>Reprezentarea grafică a mecanismelor de coping rezultate</i>	118

Listă Anexe

Nr.	Nume	Pagină
1	<i>Tabel cu situația deceselor din penitenciare în perioada 2010-2014</i>	185
2	<i>Cauzele deceselor din mediul penitenciar în perioada 2003-2007</i>	197
3	<i>Mortalitatea în mediul penitenciar din 1996-2007</i>	198
4	<i>Evoluția internărilor în spitale 2003-2007</i>	199
5	<i>Indice de paturi ocupate (2007)</i>	200
6	<i>Pedepse privative de libertate aplicate (1997-2007)</i>	201
7	<i>Nivel de recidivă (1997-2007)</i>	202
8	<i>Structura efectivelor (1997-2007)</i>	203
9	<i>Indice de ocupare a penitenciarelor (1997-2007)</i>	204
10	<i>Modalități de punere în libertate</i>	205
11	<i>Evadările din penitenciar (1997-2007)</i>	206

*„ ...spațiul carceral este un spațiu dihotomic,
care divizează populația penitenciară în două grupuri,
de-o parte și de alta a gratiilor” (Florian, 2001, p.48)*

PREFAȚĂ

Cu toate că psihologia judiciară este un domeniu relativ tânăr, dar în plină expansiune mondială, este imperios necesar de cunoscut totalitatea proceselor cognitive, afective și motivaționale care împing o persoană în a încălca normele morale, civile și penale, De asemenea, trebuie cunoscut și comportamentul persoanelor implicate în prevenirea, producerea și soluționarea conflictelor apărute între ceea ce este „normal” și ceea ce este indezirabil. Aceste conflicte apar atunci când o persoană se abate de la normele juridice, iar ca orice altă disciplină științifică, psihologia judiciară are ca scop predicția, explicarea și prevenția comportamentului dăunător și nefolositor societății.

Problemele aduse individului în situația executării unei pedepse privative de libertate sunt adesea ignorate, interesul fiind doar de înlăturare din societate a făptuitorului. Felul în care o persoană acceptă sau nu acceptă, se adaptează sau nu se adaptează la noua situație stresantă are rol hotărâtor pentru

evoluția sa viitoare. Teama societății față de delicvență poate duce la ignoranță, la excluziune socială. Etichetarea socială este o reacție strict a societății (a mulțimii) la criminalitate (Zamfir, 1993) și le este aplică exclusiv aceluia care încalcă normele sociale fiind calificați ca infractori (Butoi, 2006, p. 347). Acțiune ce duce la neintegrare socială, cauză ce va avea un efect ciclic. Deținutul, acum eliberat, va face aceleași lucruri care l-au adus în penitenciar prima dată, penitenciarul devenind pentru el un loc de refugiu într-o lume care dorește „eliminarea” lui socială (Florian, 2001). O lume total diferită, penitenciarul, devine punct de consolare pentru delicventul recidivist. Penitenciarul este un univers, diferit față de celelalte instituții ale statului, având scopul primordial reeducarea inadaptatul pentru ca societatea să se poată dezvolta bazându-se pe fiecare membru al său.

Societatea umană a căutat încă din cele mai vechi timpuri modalități de a aplica pedepse (de la tăierea brațelor, excludere socială, alungare și până la moartea făptuitorului prin diverse metode) căutându-se cea mai eficientă metodă de a preveni sau de a stopa infracționalitatea și de a resocializa condamnatul. Cu toate că mediul privativ de libertate este considerat a fi cel mai bun mijloc de pedeapsă, creșterea recidivei obligă societatea în căutarea a unui alt mijloc de

stopare a infraționalității, pentru că forma actuală s-ar putea îndrepta spre o înrăutățire a recidivei și nu o stopare a ei.

Identificarea mecanismelor de coping în mediul carceral ar putea duce la îmbunătățirea serviciilor psihologice, sociale și educaționale pentru încercarea de a reduce riscul crescut al recidivei din societatea de astăzi. Încă de la prima intrare a individului în acest univers, marginalizarea, desocializarea, depersonalizarea și integrarea în sine a culturii penitenciarului favorizează creșterea recidivei (Butoi, 2006, p. 347). Stigmatizarea delicvenților de către societate are un efect atât de traumatic pentru o persoană încât șansele de revenire devin din ce în ce mai mici.

Cauzele criminalității ar putea fi declinul economic al societății, incapacitatea ei de a susține fiecare membru, rezultatul sărăciei, șomajul, lipsa de cultură a individului, consumul excesiv de droguri și alcool, disprețul față de muncă, stresul determinat de nesiguranța socială și lipsa de perspective mai ales la copii. Există o tipologie de infractori la care acești factori declanșatori ai comportamentului criminal nu își fac simțit efectul, ei provin dintr-o familie stabilă, cu statut social, cu un nivel cultural ridicat și au un serviciu stabil. Această tipologie este controversată, dar validată de către Sutherland în știința criminologiei ca fiind „criminalitatea gulerelor albe”.

FOREWORD

Although legal psychology is a relatively young but prosperous field, it is imperative to know all the cognitive processes, emotional and motivational that are making a individual to violate moral, civic and criminal norms, and also to know the behavior of people involved in the prevention, production and resolution of conflicts arising between what is “normal” and what is undesirable. These conflicts appear when a person deviates from the legal rules, and like any other scientific discipline, legal psychology has as a purpose the prediction, explanation and prevention of the behavior that is harmful and useless for the society.

A world that is different, the prison becomes a benchmark for recidivist offender, it is a universe with the primary aim to reeducate the misfits of the society, for that the society to develop with the help of each one of its members.

Crime undermine the interests of society and jeopardize the orderly functioning with its attack on society foundations.

One of the steps in treating the highlighted issue by this paper would be presenting of professional articles in the scientific sphere. These articles present the need of a individual to participate in physical exercise.

The purpose of this paper is to identify patterns of coping and/or defense mechanisms in penitentiary of an inmate. By revealing this, could lead to improved psychological, social and educational services by trying to reduce the increased risk of relapse in today's society.

The main objective (O1) of this paper is finding and identifying the coping mechanisms of an individual in the situation of incarceration. Their knowledge may have a lead to full reintegration of the inmate into the general population. The methods used for evaluation of the defense mechanism I used the DSQ-60 and COPE calibrated and validated for the Romanian population and also I used a semi-structured interview.

Problems encountered during the application of questionnaires are: the items are not easily understood by everyone. The subject has had problems in understating the contextual meaning of items and needed a more elaborated explanation (with examples / other ways of saying the same thing). The subject has tended to respond to the ends of the

scale of response. Very few of his responses were in the middle of the scale.

In future research directions, there could be used a comparative study between different types of inmates and / or between inmates with different ages. A comparative study between those who are working in a stressful environment and criminals in prison or between recidivist inmates and ones that are incarcerated for the first time.

The reason I made this dissertation was especially knowing how an individual who is in a stressful situation (as an inmate), adapt and the mechanisms they are using to meet and prevent the coming events. During application of the questionnaire and semi-structured interview, I informed the subject that the process can be stopped at any time, and if the questions are offending him or he's feeling disturbed from a specific reason or no reason at all he may simply stop and leave the room. I considered that this reason should be remembered to the subject and from 20 to 20 items I asked him if he's feeling anxious.

Throughout the duration of the process, the subject was in a good mood, willingly, eager to help.

Prison life involves social instability of the individual the "degree of assurance of the identity of how he procures

ways that allow the anticipation of reality and how he can act accordingly” (Pollak, M., 1990, p. 267). Differences to the identity of the convicts are performed in some unstable contexts. Time seems to make the inmate to change his moral values. The obligation to live inside the prison, wishind to escape from it, the detainees constantly reconstruct their identity either to enter one’s group or the display a façade of an ordinary inmate.